U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **E. P.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 1. 2009, č. j. X, o nesouhlasu Krajského soudu v Ostravě s postoupením této věci Městským soudem v Praze,

takto:

K řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2009, č. j. X, **je** místně **příslušný** Krajský soud v Ostravě.

Odůvodnění:

Městskému soudu v Praze bylo žalovanou dne 26. 5. 2009 postoupeno podání žalobce, které Městský soud v Praze posoudil jako žalobu směřující proti v záhlaví tohoto rozsudku uvedenému rozhodnutí žalované.

Usnesením z 10. 6. 2009 Městský soud v Praze rozhodl podle § 89 odst. 4 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v tehdy účinném znění, o postoupení věci k vyřízení Krajskému soudu v Ostravě.

Dne 30. 6. 2009 bylo Městskému soudu v Praze doručeno další podání žalobce, označené jako „*odvolání*“. Toto podání bylo soudem ustanoveným tlumočníkem přeloženo tak, že žalobce se odvolává proti stanovisku soudu v Ostravě ve věci invalidní renty. Odůvodnění usnesení soudu v Praze obsahuje poučení, že se v této věci žalobce může odvolat k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Městského soudu v Praze. Žalobce dále uvádí, že nesouhlasí se stanoviskem soudu v Ostravě, protože je dále invalidou, což také uznala Správa sociálního zabezpečení v Nowém Sączi.

Městský soud toto podání vyhodnotil jako kasační stížnost proti usnesení městského soudu ze dne 10. 6. 2009 o postoupení věci Krajskému soudu v Ostravě a usnesením z 6. 8. 2009 vyzval žalobce k doplnění náležitostí kasační stížnosti.

Městskému soudu bylo 17. 12. 2009 doručeno další podání žalobce, které soudem ustanovený tlumočník přeložil tak, že se žalobce odvolává na svou kasační stížnost a zdvořile žádá o to, aby mu byl z úřední moci ustanoven český obhájce.

Usnesením z 10. 6. 2010 městský soud zastavil řízení o kasační stížnosti s tím, že žalobce vzal posledně uvedeným podáním svou kasační stížnost zpět a zároveň požádal o ustanovení právního zástupce.

Poté, co byl 22. 10. 2010 spis zaslán Krajskému soudu v Ostravě, ten jej následně 13. 7. 2011 vrátil zpět Městskému soudu v Praze s přípisem, že žalobce zpět svou kasační stížnost nevzal, pouze v polském jazyce uvedl, že trvá na podané kasační stížnosti, avšak tlumočník větu přeložil tak, že se žalobce „*odvolává na svou kasační stížnost*".

Městský soud v Praze opětovně 18. 7. 2011 zaslal spis zpět Krajskému soudu v Ostravě s vysvětlením, že k vydání usnesení o zastavení řízení sice došlo omylem, nicméně žalobce proti usnesení nepodal kasační stížnost, přestože byl o možnosti jejího podání poučen, navíc je soud vázán vydaným usnesením, které již nabylo právní moci.

Dne 4. 8. 2011 byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen spis s přípisem samosoudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Miroslavy Ježoviczové, která tímto vyjádřila nesouhlas s postoupením věci Krajskému soudu v Ostravě s ohledem na to, že Městský soud v Praze neměl vydat usnesení z 10. 6. 2010, neboť žalobce nevzal kasační stížnost zpět.

Není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány (§ 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále také jen „s. ř. s.").

Místní příslušnost soudů rozhodujících ve správním soudnictví upravuje obecně § 7 odst. 2 s. ř. s. Ve věcech důchodového pojištění se místní příslušnost řídí § 7 odst. 3, avšak za předpokladu, že má žalobce bydliště na území České republiky, popřípadě se zde zdržuje. Za situace, že tato podmínka není splněna, stejně jako je tomu u žalobce v projednávané věci, je nutno určit místní příslušnost v souladu s § 89 zákona č. 582/1991 Sb. Jak tedy vyplývá z odst. 2 uvedeného ustanovení v rozhodném znění, bydliště žalobce na území Polské republiky založilo místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě.

Krajský soud v Ostravě pak nejprve městskému soudu vracel spis a později rovněž celou věc předložil Nejvyššímu správnímu soudu na základě toho, že městský soud nesprávně zastavil řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení městského soudu o postoupení věci Krajskému soudu v Ostravě. Nijak jinak však svůj odlišný názor na místní příslušnost neodůvodnil.

Nejvyšší správní soud k celé věci uvádí následující. Na jedné straně musí souhlasit s tím, že ačkoli městský soud nesprávně vyhodnotil přípis žalobce jako zpětvzetí kasační stížnosti, je pravdou, že soud je svým pravomocným rozhodnutím vázán a již nemůže

tento vadný postup zhojit a řízení o údajné kasační stížnosti je tak nutno považovat za ukončené.

Na straně druhé však Nejvyšší správní soud shledává závažné pochybení ve zcela jiné rovině, a to celkovém způsobu „*vyřizování*“ dané věci oběma soudy. Jazyková bariéra a neobeznámenost žalobce se soudním systémem České republiky jistě přispěly k určité zmatenosti a nejasnosti jeho podání. Již na první pohled je zřejmé, že žalobce nemá přehled jak o činnosti jednotlivých soudů, tak o celkovém průběhu řízení či o fázi, v jaké se toto řízení nalézá. Na druhou stranu je však z žalobcových podání naprosto zřejmé, že hlavní cíl, který svými podáními sledoval, bylo domoci se především přezkumu napadeného rozhodnutí žalované. Formalistický přístup k celé věci ze strany obou soudů však žalobce nikterak k tomuto cíli během více než dvou let probíhajícího řízení nepřiblížil. Postup soudů tak jistě nelze považovat za vzorovou ukázku efektivní ochrany práv.

V dané věci Nejvyšší správní soud v souladu s § 7 odst. 6 s. ř. s. rozhodl, že k řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 1. 2009, č. j. X, je místně příslušný Krajský soud v Ostravě. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou pak oba soudy vázány.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2011

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu